

Udskriftsdato: 27. december 2025

AFG nr 9741 af 24/08/2021 (Gældende)

Anpartshaverlån - Overdragelse af fordring til selskab

Ministerium: Skatteministeriet

Journalnummer: 21-0271855

Anpartshaverlån - Overdragelse af fordring til selskab

Eneanpartshaveren i et selskab havde i forbindelse med bodeling fået en fordring på sin tidligere ægtefælle i form af et sælgerpantebrev. Eneanpartshaveren ønskede nu at overdrage sælgerpantebrevet til sit selskab, hvorved der opstod et lån fra selskabet til eneanpartshaverens tidligere ægtefælle.

Det var Skatterådets opfattelse, at hvis et selskab ydede lån til sin aktionærs private debitorer med henblik på, at disse kunne yde forskud i tilbagebetalingen af deres gæld til aktionæren, var dette omfattet af ligningslovens § 16 E, medmindre selskabet var et pengeinstitut og der var tale om sædvanlige lån fra pengeinstitutter.

Det var desuden Skattestyrelsens opfattelse, at eneanpartshaverens overdragelse af sin fordring til selskabet måtte sidestilles med denne situation.

Eneanpartshaverens selskab stillede således reelt midler til rådighed for eneanpartshaveren, idet selskabet ved overdragelsen finansierede eneanpartshaveren på anden måde end ved udbetaling af løn eller udbytte.

Skatterådet kunne derfor ikke bekræfte, at eneanpartshaveren kunne overdrage sælgerpantebrevet udstedt af eneanpartshaverens tidligere ægtefælle til det af ham 100 % ejede selskab, uden at dette var omfattet af ligningslovens § 16 E.

Skatterådsmøde 24. august 2021 - SKM2021. 448. SR

Spørgsmål:

1. Kan Skatterådet bekræfte, at der ikke opstår et skattepligtigt anpartshaverlån, jf. ligningslovens § 16 E, såfremt A (kreditor) overdrager sælgerpantebrev udstedt af tidligere ægtefælle B (debitor) til det af ham 100 % ejede selskab H1?

Svar:

1. Nej

Beskrivelse af de faktiske forhold

A har siden stiftelsen den 18. marts 2019 ejet 100% af anpartskapitalen i H1.

A blev gift med B i 2012. Ægteparret indgav ansøgning om skilsmisse i 2020 - og ægteparret blev skilt i 2020. Det skal for god ordens skyld bemærkes, at ægteparret ikke var separeret forud for skilsmissen.

Den 31. december 2020 indgik A og B bodelingsoverenskomst i anledning af skilsmissen. Som led i bodelingen blev parrets bolig beliggende Y udlagt til B med virkning fra den 1. februar 2021. Parret var enige om, at ejendommen repræsenterede en værdi på x.xxx.xxx kr., og at friværdien i ejendommen kunne opgøres til ca. x,x mio. kr. - fordelt med ca. x,x mio. kr. til hver af parterne.

Med henblik på at overtage As ideelle andel af ejendommen udstedte B et sælgerpantebrev på x.xxx.xxx kr. Pantebrevet er afdragsfrit og forrentes med en årlig rente på x,xx %. Renterne betales ikke løbende, men tillægges hovedstolen ved en årlig rentetilskrivning pr. 1. februar.

Fra debtors side kan pantebrevet skriftligt opsiges til hel eller delvis indfrielse uden varsel. Pantebrevet er uopsigeligt for kreditor frem til den 1. februar 2031 - dog forfalder pantebrevet til fuld indfrielse i forbindelse med ejerskifte.

Anmodningen om bindende svar var vedlagt kopi af sælgerpantebrevet og bodelingsoverenskomsten af 31. december 2020.

A er i forbindelse med skilsmissen flyttet og bor nu på Y1.

Nærværende anmodning om bindende svar skal ses i lyset af, at A overvejer at overdrage det af B udstedte pantebrev til H1. Efter overdragelsen vil H1 (kreditor) opnå et tilgodehavende på B (debitor) i henhold til pantebrevsvilkårene.

Med det bindende svar ønskes det således afklaret, om selskabets tilgodehavende på B er udtryk for et skattepligtigt anpartshaverlån for A omfattet af ligningslovens § 16 E. Skattestyrelsen kan ved besvarelsen af det stillede spørgsmål lægge til grund, at overdragelsen af pantebrevet vil ske på markedsvilkår, jf. ligningslovens § 2.

Spørgers opfattelse og begrundelse

I september 2012 vedtog Folketinget, at aktionærlån fremover skal beskattes. Folketinget indførte derfor en ny bestemmelse i ligningslovens § 16 E, som har virkning for lån ydet den 14. august 2012 eller senere.

Af LL § 16 E, stk. 1 fremgår det:

"Hvis et selskab m.v. omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 eller 2, og tilsvarende selskaber m.v. hjemmehørende i udlandet direkte eller indirekte yder lån til en fysisk person, behandles lånet efter skattelovgivningens almindelige regler om hævnninger uden tilbagebetalingspligt, forudsat at der mellem långiver og låntager er en forbindelse omfattet af § 2 (vores fremhævelse). 1. pkt. finder ikke anvendelse på lån, der ydes som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, på sædvanlige lån fra pengeinstitutter eller på lån til selvfinansiering som nævnt i selskabsloven § 206, stk. 2. 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse på sikkerhedsstillelser og på midler, der stilles til rådighed."

Som det fremgår, anses et lån ydet af et selskab som en "hævning uden tilbagebetalingspligt" - forudsat at der mellem långiver og låntager er en forbindelse som nævnt i ligningslovens § 2.

Modstykket hertil er således, at et lån ydet af et selskab til en låntager, der ikke er omfattet af personkredsen i ligningslovens § 2 ikke anses som en "hævning uden tilbagebetalingspligt". Et sådant udlån er med andre ord ikke udtryk for et skattepligtigt aktionærlån, jf. ligningslovens § 16 E.

Af LL § 2, stk. 2 fremgår det:

"Ved bestemmende indflydelse forstås ejerskab eller rådighed over stemmerettigheder, således at der direkte eller indirekte ejes mere end 50 pct. af aktiekapitalen eller rådes over mere end 50 pct. af stemmerne. Ved bedømmelsen af, om den skattepligtige anses for at have bestemmende indflydelse på en juridisk person, eller om der udøves en bestemmende indflydelse over den skattepligtige af en juridisk eller fysisk person, medregnes aktier og stemmerettigheder, som indehaves af koncernforbundne selskaber, jf. stk. 3, af personlige aktionærer og deres nærtstående, jf. ligningslovens § 16 H, stk. 6, eller af en fond eller trust stiftet af moderselskabet selv eller af de nævnte koncernforbundne selskaber, nærtstående m.v. eller af fonde eller truster stiftet af disse. Tilsvarende medregnes ejerandele og stemmerettigheder, som indehaves af andre selskabsdeltagere, med hvem selskabsdeltageren har en aftale om udøvelse af fælles bestemmende indflydelse. Tilsvarende medregnes ejerandele og stemmerettigheder, som indehaves af en person eller et dødsbo, i fællesskab med nærtstående eller i fællesskab med en fond eller trust stiftet af den skattepligtige eller dennes nærtstående eller fonde eller truster stiftet af disse. Som nærtstående anses den skattepligtiges ægtefælle, forældre og bedsteforældre samt børn og børnebørn og disses

ægtefæller eller dødsboer efter de nævnte personer (vores fremhævelse og understregning). Stedbarns- og adoptivforhold sidestilles med oprindeligt slægtskabsforhold."

Ud fra en ordlydsfortolkning af ligningslovens § 2, stk. 2 så er B ikke nærtstående med A fra og med det tidspunkt, hvor de ikke "længere er ægtefæller". Fra og med skilsmissetidspunktet den 7. september 2020 - eller evt. allerede fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning om skilsmisse til Familiehuset den 21. august 2020 - har A og B således ikke været nærtstående i lovens forstand.

I forbindelse med at A nu overvejer at overdrage pantebrevet opr. x.xxx.xxx kr. til H1 opnår selskabet som kreditor et tilgodehavende på en person, som ikke er omfattet af definitionen på nærtstående i ligningslovens § 2, stk. 2. Som konsekvens heraf er selskabets tilgodehavende på B ikke udtryk for et skattepligtigt anpartshaverlån, jf. ligningslovens § 16 E.

Det er som følge heraf vores opfattelse, at Skattestyrelsen skal besvare det stillede spørgsmål med "JA".

Spørgers høringssvar

Skattestyrelsen indstiller, at det i sagen stillede spørgsmål skal besvares med "NEJ".

Vi er meget uenige i Skattestyrelsens indstilling. Skattestyrelsens indstilling bygger således på en fortolkning af lovens forarbejder, som savner juridisk fundament. Konsekvensen heraf bliver desværre, at Skattestyrelsens indstilling kommer til at fremstå som værende i direkte modstrid med lovens ordlyd. Samtidig må vi konstatere, at indstillingen er baseret på en grundlæggende misforståelse af almindeligt forekommende juridiske begreber, jf. nærmere i det følgende.

Skattestyrelsens indstilling

Nærværende anmodning om bindende svar omhandler som bekendt, hvorvidt det vil være udtryk for et skattepligtigt aktionærlån, jf. ligningslovens § 16 E, såfremt A overdrager ejendomsretten til et sælgerpantebrev på x.xxx.xxx kr. til det af ham 100 % ejede selskab H1.

Pantebrevet blev udstedt af As fraskilte ægtefælle B (debitor) som led i parrets bodeling pr. 31. december 2020.

I sin indstilling til Skatterådet anfører Skattestyrelsen bl.a.:

"Rådgiver har oplyst, at sælgerpantebrevet er afdragsfrit og forrentes med en årlig rente på x,xx pct. Renterne tillægges hovedstolen ved en årlig rentetilskrivning. Debitor kan skriftligt opsigse pantebrevet til hel eller delvis indfrielse uden varsel. Pantebrevet er uopsigeligt for kreditor frem til d. 1. februar 2031 - dog forfalder pantebrevet til fuld indfrielse i forbindelse med ejerskifte.

Det fremgår af ligningslovens § 16 E, stk. 1, at hvis et selskab direkte eller indirekte yder lån til en fysisk person, behandles lånet efter skattelovgivningens almindelige regler som hævninger uden tilbagebetalingspligt, forudsat at der mellem långiver og låntager er en forbindelse omfattet af ligningslovens § 2. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på sikkerhedsstillelser og på midler, der stilles til rådighed, jf. ligningslovens § 16 E, stk. 1, 3. pkt.

Det fremgår af bilag 14 til lovforslag L199 om ligningslovens § 16 E, at:

Ordlyden "direkte eller indirekte stiller midler til rådighed for, yder lån eller stiller sikkerhed for" er inspireret af ordlyden i selskabslovens § 210. Formålet hermed er, at der skal anvendes en bredfortolkning af området for skattepligtige lån på linje med ulovlige aktionærlån, uden at dette nødvendigvis medfører, at fortolkningen af de to lovbestemmelser altid vil være ens.

og

Der kan derfor ikke gives en udtømmende beskrivelse af, hvilke dispositioner, der vil være omfattet af beskatningen. Midler stillet til rådighed vil f.eks. omfatte aftaler, hvor det efter vilkårene kan være usikkert, om der formelt set foreligger et låneforhold. Der kan også være tale om situationer, hvor det kontrollerede selskab på anden måde end ved egentlige udlån eller sikkerhedsstillelse medvirker til, at aktionæren får udbetalt løn eller udbytte i anden form.

og

Tilsvarende kan der ikke gives en udtømmende beskrivelse af, hvad "direkte eller indirekte" ydelse af lån m. v. omfatter. Retningsgivende for fortolkningen vil være, om det beherskede selskab finansierer aktionæren på anden måde end ved udbetaling af løn eller udbytte (vores fremhævelse).

Det fremgår af sælgerpantebrevet, at lånet er afdragsfrit for As tidligere ægtefælle, ligesom det fremgår, at lånet er uopsigeligt for A frem til d. 1. februar 2031.

Ved overdragelsen af sælgerpantebrevet til As selskab, der i øvrigt må anses for udelukkende at være sket i As interesse (vores fremhævelse), sikrer A sig imidlertid, at låneprovenuet stilles til hans rådighed allerede nu og dermed forud for det tidspunkt, der følger af sælgerpantebrevets lånevilkår.

A stilles derved på samme måde, som hvis hans selskab havde lånt x.xxx.xxx kr. til As tidligere ægtefælle til at betale sin gæld til A (vores fremhævelse).

As selskab stiller således reelt midler til rådighed for A, idet selskabet ved lånekonstruktionen finansierer A på anden måde end ved udbetaling af løn eller udbytte.

Det er derfor Skattestyrelsens opfattelse, at der opstår et anpartshaverlån omfattet af ligningslovens § 16 E, såfremt A overdrager sælgerpantebrevet udstedt af hans tidligere ægtefælle til det af ham 100 pct. ejede selskab H1.

Indstilling

Skattestyrelsen indstiller, at spørgsmål 1 besvares med "Nej".

Vores opfattelse

Som det fremgår, foretager Skattestyrelsen - med henvisning til lovens forarbejder - en fortolkning af, hvad der ligger i begrebet "direkte eller indirekte ydelse af lån mv.", jf. nærmere ordlyden af LL § 16E, stk. 1, 1. pkt. Som det fremgår, vil det efter Skattestyrelsens opfattelse "være retningsgivende for fortolkningen, om det beherskede selskab finansierer aktionæren på anden måde end ved udbetaling af løn eller udbytte".

Vi har helt grundlæggende meget svært ved at forstå, at overdragelse af ejendomsretten til et økonomisk aktiv fra en hovedaktionær til et af hovedaktionæren 100 % ejet selskab på markedsvilkår kan være udtryk for "direkte eller indirekte ydelse af lån mv." til hovedaktionæren.

Vi skal til støtte herfor anføre, at Skattestyrelsens forslag er udtryk for en grundlæggende misforståelse af almindeligt forekommende juridiske begreber. I den almindelige obligationsret er der således afgørende forskel på:

1. En låneaftale og
2. En købsaftale

Ad. 1 Lån

Juridisk set defineres et pengelån som en gensidigt bebyrdende aftale, hvor den ene part, långiver/kreditor, udlåner et pengebeløb til den anden part, låntager/debitor. Ved aftalen påtager låntager/debitor sig en forpligtelse til at tilbagebetale lånets hovedstol efter nærmere aftale. Pengelån ydes typisk mod et vederlag i form af rente og/eller oprettelsesgebyr.

Ad. 2 Købsaftale

En købsaftale er en gensidigt bebyrdende kontrakt. Ved købsaftalen overdrager sælger ejendomsretten til et formuegode (f.eks. en fast ejendom, en løsøregenstand, en fordring eller en immaterialret) til køber. Købers modydelse er normalt et pengebeløb.

Som det fremgår, er både en låneaftale og en købsaftale gensidigt bebyrdende kontrakter i obligationsretlig forstand. Den væsentligste forskel på de to aftaler er, at ejendomsretten til formuegodet overgår fra sælger til køber ved indgåelse af en købsaftale. Det gør ejendomsretten ikke ved en låneaftale. Her skal låntager tilbagebetale lånets hovedstol ved låneaftales udløb. Modydelsen ved at have lånebeløbet stillet til rådighed sker typisk ved, at låntager betaler en løbende rente til långiver.

Ved vurdering af nærværende sag er det nødvendigt at holde styr på disse to helt grundlæggende forskellige obligationsretlige definitioner.

Såfremt en hovedaktionær ønsker at overdrage ejendomsretten til et formuegode (f.eks. en fast ejendom, en løsøregenstand, en fordring eller en immaterialret) til et af ham kontrolleret selskab, skal han naturligvis vederlægges herfor på markedsvilkår, jf. nærmere ligningslovens § 2. Formuegodets fremtræden er uden betydning - så længe der er tale om et formuegode af økonomisk værdi. Reglen i ligningslovens § 2 gælder således, uanset hvilket formuegode som hovedaktionæren ønsker at overdrage - herunder naturligvis også, hvis han som her ønsker at overdrage et formuegode i form af et sælgerpantebrev med sin fraskilte ægtefælle som debitor.

Set i lyset af ovenstående må vi konstatere, at Skattestyrelsens indstilling lider af alvorlige juridiske mangler. Skattestyrelsens brøde består i, at Skattestyrelsen ikke tager hensyn til, at der er en grundlæggende juridisk forskel på at indgå en låneaftale - set i forhold til indgåelse af en købsaftale. I den konkrete sag ønsker A at indgå en købsaftale med det af ham 100 % ejede selskab. Han ønsker således at overdrage ejendomsretten til et formuegode i form af et sælgerpantebrev med sin fraskilte ægtefælle som debitor. Købsaftalen er som beskrevet en gensidigt bebyrdende kontrakt, og han skal naturligvis vederlægges herfor.

Efter ligningslovens § 16E anses "direkte eller indirekte ydelse af lån mv." som en hævning uden tilbagebetalingspligt. Det er udtryk for en juridisk fejlslutning, når Skattestyrelsen i den konkrete sag kan komme til den konklusion, at indgåelse af en købsaftale er at sidestille med "indirekte ydelse af lån", jf. ligningslovens § 16E.

Vi stiller os i tilknytning hertil noget undrende overfor flere af de subjektive meningstilkendegivelser, som Skattestyrelsen fremkommer med i indstillingen. Skattestyrelsen anfører bl.a., at "overdragelse af sælgerpantebrevet til As selskab, udelukkende sker i As private interesse". Efter vores opfattelse savner Skattestyrelsens postulat umiddelbart støtte i sagens faktiske forhold, men selvom Skattestyrelsen hypotetisk set måtte have ret, skal vi gøre gældende, at det er uden betydning, så længe overdragelsen sker på markedsvilkår, jf. ligningslovens § 2.

Som et afgørende argument for at anse overdragelsen af sælgerpantebrevet som "et maskeret aktionærlån" anfører Skattestyrelsen:

"A stilles derved på samme måde, som hvis hans selskab havde lånt x.xxx.xxx kr. til As tidligere ægtefælle til at betale sin gæld til A."

Vi forstår Skattestyrelsens argument således, at A efter Skattestyrelsens opfattelse skulle beskattes efter ligningslovens § 16E - såfremt H1 ydede et lån på x.xxx.xxx kr. til As fraskilte ægtefælle B, hvorefter B anvendte låneprovenuet til at indfri sin gæld til A.

Af LL § 16E, stk. 1 fremgår det:

"Hvis et selskab m. v. omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 eller 2, og tilsvarende selskaber m. v. hjemmehørende i udlandet direkte eller indirekte yder lån til en fysisk person, behandles lånet efter skattelovgivningens almindelige regler om hævninger uden tilbagebetalingspligt, forudsat at der mellem långiver og låntager er en forbindelse omfattet af § 2 (vores fremhævelse). 1. pkt. finder ikke anvendelse på lån, der ydes som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, på sædvanlige lån fra pengeinstitutter eller på lån til selvfinansiering som nævnt i selskabsloven § 206, stk. 2. 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse på sikkerhedsstillelser og på midler, der stilles til rådighed."

Som det fremgår, anses et lån ydet af et selskab som en hævning uden tilbagebetalingspligt - forudsat at der mellem långiver og låntager er en forbindelse som nævnt i ligningslovens § 2. Modstykket hertil er således, at et lån ydet af et selskab til en låntager, der ikke er omfattet af personkredsen i ligningslovens § 2, ikke anses som en hævning uden tilbagebetalingspligt. Et sådant udlån er med andre ord ikke udtryk for et skattepligtigt aktionærlån, jf. ligningslovens § 16E.

Vi har i vores anmodning om bindende svar af 19. marts 2021 foretaget en ren ordlydsfortolkning af ligningslovens § 16E set i lyset af ligningslovens § 2 - og her påvist, at B som fraskilt ægtefælle ikke anses som nærtstående, jf. definitionen herpå i ligningslovens § 2, stk. 2. På baggrund heraf kan det udledes, at et direkte udlån fra H1 til As fraskilte ægtefælle B aldrig kan være et skattepligtigt aktionærlån. Dette gælder uanset anvendelsen af låneprovenuet - herunder om B beslutter sig for at anvende låneprovenuet til at indfri sælgerbrevet med eller i stedet vælger at bruge låneprovenuet til køb af en ny bil, til en ferierejse eller noget helt tredje.

Vi skal med henvisning til ovenstående fastholde, at det bagvedliggende retsgrundlag - herunder særligt lovens ordlyd og almindeligt forekommende juridiske begreber - helt utvetydigt understøtter, at Skatterådet bør besvare det i sagen stillede spørgsmål med "JA".

Skattestyrelsens indstilling og begrundelse

Spørgsmål 1

Det ønskes bekræftet, at der ikke opstår et skattepligtigt anpartshaverlån, jf. ligningslovens § 16 E, såfremt A (kreditor) overdrager sælgerpantebrev udstedt af tidligere ægtefælle B (debitor) til det af ham 100 % ejede selskab H1.

Begrundelse

Rådgiver har oplyst, at sælgerpantebrevet er afdragsfrit og forrentes med en årlig rente på x,xx pct. Renterne tillægges hovedstolen ved en årlig rentetilskrivning. Debitor kan skriftligt opsiges pantebrevet til hel eller delvis indfrielse uden varsel. Pantebrevet er uopsigeligt for kreditor frem til d. 1. februar 2031 - dog forfalder pantebrevet til fuld indfrielse i forbindelse med ejerskifte.

Det fremgår af ligningslovens § 16 E, stk. 1, at hvis et selskab direkte eller indirekte yder lån til en fysisk person, behandles lånet efter skattelovgivningens almindelige regler som hævninger uden tilbagebetalingspligt, forudsat at der mellem långiver og låntager er en forbindelse omfattet af ligningslovens

§ 2. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på sikkerhedsstillelser og på midler, der stilles til rådighed, jf. ligningslovens § 16 E, stk. 1, 3. pkt.

Det fremgår af bilag 14 til lovforslag L199 om ligningslovens § 16 E, at:

"Ordlyden "direkte eller indirekte stiller midler til rådighed for, yder lån eller stiller sikkerhed for" er inspireret af ordlyden i selskabslovens § 210. Formålet hermed er, at der skal anvendes en bred fortolkning af området for skattepligtige lån på linje med ulovlige aktionærlån, uden at dette nødvendigvis medfører, at fortolkningen af de to lovbestemmelser altid vil være ens."

og

"Der kan derfor ikke gives en udtømmende beskrivelse af, hvilke dispositioner, der vil være omfattet af beskatningen. Midler stillet til rådighed vil f.eks. omfatte aftaler, hvor det efter vilkårene kan være usikkert, om der formelt set foreligger et låneforhold. Der kan også være tale om situationer, hvor det kontrollerede selskab på anden måde end ved egentlige udlån eller sikkerhedsstillelse medvirker til, at aktionæren får udbetalt løn eller udbytte i anden form."

og

"Tilsvarende kan der ikke gives en udtømmende beskrivelse af, hvad "direkte eller indirekte" ydelse af lån m.v. omfatter. Retningsgivende for fortolkningen vil være, om det beherskede selskab finansierer aktionæren på anden måde end ved udbetaling af løn eller udbytte."

Skatteretlig praksis vedrørende midler stillet til rådighed er sparsom. I SKM2019. 377. ØLR havde hovedaktionærens selskab ydet et ulovligt aktionærlån til hovedaktionærens hustru. Dette lån skulle indfries, og hustruen lånte ved en låneaftale af 10. september 2012 3,5 mio. kr. af et uafhængigt selskab. Samme dag lånte det pågældende selskab 3,5 mio. kr. af hovedaktionærens selskab. Hovedaktionæren og ejeren af det uafhængige selskab var venner og gamle kolleger.

Byretten havde lagt til grund, at de to låneaftaler var indbyrdes afhængige, og at der ikke var nogen forretningsmæssig begrundelse for det uafhængige selskabs udlån til hustruen. Der blev lagt vægt på, at lånet til hustruen var ydet på usædvanlige vilkår, og at det uafhængige selskab af likviditetsmæssige grunde ikke kunne yde lånet til hustruen, medmindre selskabet samtidig kunne låne et tilsvarende beløb af skatteyderens selskab, hvorfor midlerne i realiteten kom fra dette selskab.

Østre Landsret tiltrådte med nogle yderligere bemærkninger, og i øvrigt af de af byretten anførte grunde, at lånekonstruktionen er omfattet af ligningslovens § 16 E, stk. 1, jf. § 2, idet hovedaktionærens selskab reelt havde stillet midler til rådighed for hustruen. Landsretten anførte, at det ikke kunne føre til en anden vurdering, at det andet selskab ikke havde en sådan forbindelse som nævnt i ligningslovens § 2 med hverken hovedaktionæren eller hans hustru, idet bestemmelsen udtrykkeligt også omfatter situationer, hvor midler stilles indirekte til rådighed.

I SKM2019. 377. ØLR stillede selskabet således via et låneforhold til en tredjepart midler til rådighed for indfrielse af en gæld til selskabet.

Det fremgår som ovenfor nævnt af bilag 14 til lovforslag L199 om ligningslovens § 16 E, at:

"Ordlyden "direkte eller indirekte stiller midler til rådighed for, yder lån eller stiller sikkerhed for" er inspireret af ordlyden i selskabslovens § 210".

Skattestyrelsen har derfor søgt inspiration i den selskabsretlige fortolkning af begrebet *"stiller midler til rådighed"*.

Det fremgår af Vestre Landsrets kendelse i UfR 1999, 1429 V vedrørende den selskabsretlige fortolkning af forbuddet mod selvfinansiering i Selskabslovens § 206, at:

"Ved en sammenligning af den danske udgave af artikel 23, stk. 1, med f.eks. den tyske, engelske, franske og svenske udgave synes der at være overensstemmelse i formuleringerne af forbudet mod: »at yde lån eller stille sikkerhed med henblik på tredjemands erhvervelse af (selskabets) aktier«. Derimod synes der ved ordene: »stille midler til rådighed« i den danske udgave at være valgt en anden formulering end i de øvrige landes sprogudgaver, der vel nærmest kan oversættes til et forbud mod at yde forskud."

Det fremgår desuden af Selskabsloven med kommentarer, 3. udgave, 2018, side 861, til Selskabslovens § 206, at:

"Det skal i relation til ordlyden af den oprindelige direktivbestemmelse nævnes, at på flere sprog var "stille midler til rådighed" anført som "yde forskud". Det må antages, at det danske begreb "stille midler til rådighed" formentlig er noget bredere end begrebet "yde forskud". Lovbestemmelsen kunne dog ikke fortolkes ud fra "yde forskud", da der dels skulle tages udgangspunkt i den officielle oversættelse af direktivet, dels fordi, der ikke var noget, som hindrede medlemslandene i en mere vidtgående regulering end kravet i direktivet."

Det fremgår dog også af Selskabsloven med kommentarer, 3. udgave, 2018, side 861, til Selskabslovens § 210, at:

"§ 210 bygger ikke på en bestemmelse i de selskabsretlige direktiver, og bestemmelsen har således ikke til formål at gennemføre EU-retlige krav i dansk selskabsret."

Der er således kun et sparsomt grundlag til vurdering af, hvad begrebet "midler, der stilles til rådighed" omfatter.

Det fremgår af sælgerpantebrevet, at lånet er afdragsfrit for As tidligere ægtefælle, ligesom det fremgår, at lånet er uopsigeligt for A frem til d. 1. februar 2031.

Et selskab kan som udgangspunkt købe et aktiv af tredjemand på markedsvilkår, uden at det udløser beskatning af aktionæren. Det gælder dog ikke, hvis aktivet er en fordring på aktionæren, idet der herved etableres et aktionærlån omfattet af ligningslovens § 16 E, medmindre selskabet er et pengeinstitut og der er tale om et sædvanligt lån fra pengeinstitutter.

Er det omvendt aktionæren, der ejer et aktiv, kan han ligeledes som udgangspunkt sælge sit aktiv til sit selskab til markedsværdien, ligesom det vil være tilfældet, hvis han overdrager aktivet til en tredjemand.

Sælgerpantebrevet er et aktiv, men ved overdragelsen af sælgerpantebrevet til selskabet etableres der et låneforhold mellem selskabet og As tidligere ægtefælle samtidig med, at markedsværdien af sælgerpantebrevet udbetales til A.

A stilles derved på samme måde, som hvis hans selskab havde lånt penge til As tidligere ægtefælle til at betale et ekstraordinært afdrag på sin gæld til A.

Det er Skattestyrelsens opfattelse, at hvis et selskab yder lån til sin aktionærs private debitorer med henblik på, at disse kan yde forskud i tilbagebetalingen af deres gæld til aktionæren, er dette omfattet af ligningslovens § 16 E, medmindre selskabet er et pengeinstitut og der er tale om sædvanlige lån fra pengeinstitutter. Det er desuden Skattestyrelsens opfattelse, at As overdragelse af sin fordring til selskabet må sidestilles med denne situation.

As selskab stiller således reelt midler til rådighed for A, idet selskabet ved overdragelsen finansierer A på anden måde end ved udbetaling af løn eller udbytte.

Det er derfor Skattestyrelsens opfattelse, at såfremt A overdrager sælgerpantebrevet udstedt af hans tidligere ægtefælle til det af ham 100 pct. ejede selskab H1, er dette omfattet af ligningslovens § 16 E.

Indstilling

Skattestyrelsen indstiller, at spørgsmål 1 besvares med "Nej".

Skatterådets afgørelse og begrundelse

Skatterådet tiltræder Skattestyrelsens indstilling og begrundelse.

Lovgrundlag, forarbejder og praksis

Spørgsmål 1

Lovgrundlag

Ligningslovens § 16 E, stk. 1

Hvis et selskab m.v. omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 eller 2, og tilsvarende selskaber m.v. hjemmehørende i udlandet direkte eller indirekte yder lån til en fysisk person, behandles lånet efter skattelovgivningens almindelige regler om hævninger uden tilbagebetalingspligt, forudsat at der mellem långiver og låntager er en forbindelse omfattet af § 2. 1. pkt. finder ikke anvendelse på lån, der ydes som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, på sædvanlige lån fra pengeinstitutter eller på lån til selvfinansiering som nævnt i selskabsloven § 206, stk. 2. 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse på sikkerhedsstillelser og på midler, der stilles til rådighed.

Selskabsloven § 210

Forarbejder

LFF2012-199 Forslag til lov om ændring af ligningsloven mv.

"(...) 3. Lovforslagets enkelte elementer

3.1. Beskatning af aktionærlån

Lovforslaget har til formål at fjerne de eksisterende skattemæssige incitamenter til at optage aktionærlån som skattefrit alternativ til at hæve løn eller udbytte i selskabet. SKATs complianceundersøgelser og indsatsprojekter har vist, at optagelse af ulovlige aktionærlån ofte anvendes til finansiering af privatforbrug. De ulovlige aktionærlån træder reelt i stedet for løn eller udbytte, fordi det ikke har været hensigten at tilbagebetale lånene. Det foreslås derfor, at aktionærlån skal beskattes allerede ved optagelsen af lånet, således at der ikke opnås en skattemæssig fordel ved at omdøbe sådanne hævninger, der reelt er løn eller udbytte, til lån. (...)

3.1.2.2. Forslagets indhold

Det foreslås, at aktionærlån beskattes på udbetalingstidspunktet for dermed at fjerne de skattemæssige fordele ved at omdøbe løn og udbytter til lån. Aktionærlånet skal ved indkomstopgørelsen behandles efter skattelovgivningens almindelige regler om hævninger uden tilbagebetalingspligt. En hævning uden tilbagebetalingspligt vil alt efter de konkrete omstændigheder være skattepligtig som løn, udbytte eller

tilskud m.v. Dette medfører, at beskatningen skal ske efter de eksisterende regler for den type indkomst, der i den konkrete situation vil være tale om.

Hvis et aktionærlån er omfattet af den foreslåede bestemmelse i ligningslovens § 16 E, vil det i alle skattemæssige relationer blive lagt til grund, at der foreligger en hævning uden tilbagebetalingspligt. Ved anvendelsen af skattelovgivningen vil der ikke være tale om en fordring henholdsvis gæld. For at undgå dobbeltbeskatning ved en eventuel tilbagebetaling af lånet til selskabet foreslås det, at det tilbagebetalte beløb ikke skal medregnes ved opgørelsen af selskabets skattepligtige indkomst. En tilbagebetaling vil dog ikke ophæve beskatningen af låntager.

Det foreslås, at der generelt skal ske beskatning, hvis en aktionær med bestemmende indflydelse i selskabet ydes et lån. Det er således ikke afgørende for beskatningen, om der er tale om et ulovligt aktionærlån. F.eks. er lån ulovlige efter selskabsloven, uanset om låntager har bestemmende indflydelse over selskabet eller ej, ligesom lån til ledelsesmedlemmer er ulovlige efter selskabsloven, men ikke nødvendigvis skattepligtige efter den foreslåede § 16 E.

Tilsvarende findes der en række lande, hvor aktionærlån ikke er ulovlige. Det bør ikke være afgørende, om lånet er ydet af et dansk eller et udenlandsk selskab.

Det foreslås, at beskatning skal ske i de situationer, hvor der ydes lån, stilles sikkerhed eller på anden måde stilles midler til rådighed for personer, der har bestemmende indflydelse over selskaber og andre juridiske personer. Den skattepligtige personkreds er afgrænset til dem, der har den i ligningslovens § 2 beskrevne interesseforbindelse med det långivende selskab. Herved sikres, at der sker beskatning i de situationer, hvor aktionæren har mulighed for at vælge, om selskabet skal yde et lån i stedet for udbetaling af løn eller udbytte. Der skal dog ikke ske beskatning i de tilfælde, hvor lånet udgør en sædvanlig forretningsmæssig situation f.eks. via almindelige reguleringer af mellemregningskonti.

Det foreslås endvidere, at beskatningen også skal ske, hvor låntager er et selskab eller en anden juridisk person, medmindre udbytte fra det långivende til det låntagende selskab m.v. er skattefrit datterselskabsudbytte, eller beskatningen af udbyttet vil skulle nedsættes eller frafaldes efter bestemmelserne i moder-/datterselskabsdirektivet eller efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst. Derved omfattes også tilfælde, hvor aktionæren har modtaget lånet via et selskab indskudt mellem aktionæren og det långivende selskab. I tilfælde, hvor ikke det indskudte selskab men aktionæren må anses for at være beneficial owner i forhold til det långivende selskab, vil lånet dog kunne anses for at være gået direkte til aktionæren, og beskatning efter forslaget vil da alealene skulle ske hos aktionæren og ikke hos det indskudte selskab. (...)"

Bilag 14 til L 199

"Midler stillet til rådighed, lån og sikkerhedsstillelse

Lovforslaget omfatter midler stillet til rådighed, lån og sikkerhedsstillelser for lån. Det er først og fremmest ikke klart, hvorledes midler stillet til rådighed adskiller sig fra henholdsvis lån og sikkerhed for lån. Vi anmoder derfor Skatteministeren om at fremkomme med et svar på, hvilke pengeydelse der omfattes af begrebet midler stillet til rådighed, og som ikke samtidigt udgør et lån eller sikkerhed for et lån.

Ydermere kræver inddragelsen af tredjemandslån med sikkerhedsstillelse en vis afklaring. Det bør således afklares, om der heri alene sigtes til sikkerhedsstillelser, som i juridisk henseende forpligter afgiveren overfor långiver, og derimod ikke løse og måske alene moralsk bindende udsagn. Med henblik på at skabe en praktisk håndterbar retstilstand anmodes Side 3 Skatteministeren om at fremkomme med et svar på,

hvilke former for sikkerhedsstillelse, der anses for omfattet af forslaget og samtidig om at bekræfte, at kun juridisk bindende sikkerhedsstillelse kan føre til en anvendelse af reglerne om aktionærlån.

Slutteligt følger det af lovforslaget, at både direkte og indirekte midler stillet til rådighed, lån samt sikkerhedsstillelse for lån omfattes. Vi anmoder Skatteministeren om i denne henseende at uddybe begreberne direkte og indirekte, herunder om dette skal forstås i overensstemmelse med den identiske sprogbrug i SEL § 11, stk. 3, 2. pkt.

Kommentar:

Ordlyden "direkte eller indirekte stiller midler til rådighed for, yder lån eller stiller sikkerhed for" er inspireret af ordlyden i selskabslovens § 210. Formålet hermed er, at der skal anvendes en bred fortolkning af området for skattepligtige lån på linje med ulovlige aktionærlån uden at dette nødvendigvis medfører, at fortolkningen af de to lovbestemmelser altid vil være ens. De to lovbestemmelser skal varetage forskellige hensyn, hvorfor fortolkningen i nogle situationer kan være forskellig.

Ligningslovens § 16 E skal fjerne incitamentet til at udbetale løn eller udbytte i form af lån. Der kan derfor ikke gives en udtømmende beskrivelse af, hvilke dispositioner, der vil være omfattet af beskatningen. Midler stillet til rådighed vil f.eks. omfatte aftaler, hvor det efter vilkårene kan være usikkert, om der formelt set foreligger et låneforhold. Der kan også være tale om situationer, hvor det kontrollerede selskab på anden måde end ved egentlige udlån eller sikkerhedsstillelse medvirker til, at aktionæren får udbetalt løn eller udbytte i anden form.

Det vil primært være juridisk bindende aftaler om sikkerhedsstillelse, der er omfattet af reglerne, f.eks. kaution. Der skal dog foretages en konkret vurdering. Den omstændighed, at aktionæren har bestemte indflydelse i selskabet, kan f.eks. føre til, at en hensigtserklæring fra selskabet om at garantere for hovedaktionærens gæld reelt må anses for at være en bindende sikkerhedsstillelse.

Tilsvarende kan der ikke gives en udtømmende beskrivelse af, hvad "direkte eller indirekte" ydelse af lån m.v. omfatter. Retningsgivende for fortolkningen vil være, om det beherskede selskab finansierer aktionæren på anden måde end ved udbetaling af løn eller udbytte. Som eksempel på et tilfælde, som vil være omfattet af indirekte långivning, kan nævnes en situation, hvor et dansk selskab yder et lån til et udenlandsk selskab, som videreudlåner beløbet til en udenlandsk aktionær, der behersker det danske selskab eller eventuelt begge selskaber.

Da begreberne "direkte eller indirekte" er inspireret af ordlyden i selskabslovens § 210, er der ikke tilsigtet en henvisning til de tilsvarende begreber i selskabsskattelovens § 11, stk. 3, 2. pkt."

Bilag 21 til L 199

"Midler stillet til rådighed"

Bestemmelsen omfatter efter sin ordlyd, når et selskab "stiller midler til rådighed, yder lån eller stiller sikkerhed..."

Vi skal bede skatteministeren uddybe, hvad der menes med "stiller midler til rådighed."

Kommentar

Ordlyden "direkte eller indirekte stiller midler til rådighed for, yder lån eller stiller sikkerhed for" er inspireret af ordlyden i selskabslovens § 210. Formålet hermed er, at der skal anvendes en bred fortolkning af området for skattepligtige lån på linje med ulovlige aktionærlån, uden at dette nødvendigvis

medfører, at fortolkningen af de to lovbestemmelser altid vil være ens. De to lovbestemmelser skal varetage forskellige hensyn, hvorfor fortolkningen i nogle situationer kan være forskellig.

Ligningslovens § 16 E skal fjerne incitamentet til at udbetale løn eller udbytte i form af lån. Der kan derfor ikke gives en udtømmende beskrivelse af, hvilke dispositioner, der vil være omfattet af beskatningen. Midler stillet til rådighed vil f.eks. omfatte aftaler, hvor det efter vilkårene kan være usikkert, om der formelt set foreligger et låneforhold."

Praksis

SKM2019. 377. ØLR

Sagen angik, om appellanten var skattepligtig af et beløb på 3,5 mio. kr. som udbytte i henhold til ligningslovens § 16 E, stk. 1. Spørgsmålet var i den forbindelse, om et af appellantens ejede selskab gennem et etableret lånearrangement havde stillet midler til rådighed for appellantens hustrus virksomhed.

Appellantens selskab havde ydet et ulovligt aktionærlån til appellantens hustru. Dette lån skulle indfries, og hustruen lånte ved en låneaftale af 10. september 2012 3,5 mio. kr. af et uafhængigt selskab. Samme dag lånte det pågældende selskab 3,5 mio. kr. af appellantens selskab. Appellanten og ejeren af det uafhængige selskab var venner og gamle kolleger.

Byretten havde lagt til grund, at de to låneaftaler var indbyrdes afhængige, og at der ikke var nogen forretningsmæssig begrundelse for det uafhængige selskabs udlån til hustruen. Der blev lagt vægt på, at lånet til hustruen var ydet på usædvanlige vilkår, og at det uafhængige selskab af likviditetsmæssige grunde ikke kunne yde lånet til hustruen, medmindre selskabet samtidig kunne låne et tilsvarende beløb af skatteyderens selskab, hvorfor midlerne i realiteten kom fra dette selskab. Byretten fandt derfor, at der forelå en situation som omhandlet i ligningslovens § 16 E, stk. 1, jf. § 2, idet skatteyderens selskab reelt havde stillet midler til rådighed for hustruen.

Østre Landsret tiltrådte med nogle yderligere bemærkninger, og i øvrigt af de af byretten anførte grunde, at lånekonstruktionen er omfattet af ligningslovens § 16 E, stk. 1, jf. § 2, idet appellantens selskab reelt havde stillet midler til rådighed for hustruen. Landsretten anførte, at det ikke kunne føre til en anden vurdering, at det andet selskab ikke havde en sådan forbindelse som nævnt i ligningslovens § 2 med hverken appellantens eller hans hustru, idet bestemmelsen udtrykkeligt også omfatter situationer, hvor midler stilles indirekte til rådighed.

Byrettens dom blev derfor stadfæstet.

UfR 1999, 1429 V

Under ankesag mod T1, T2 og T3, der var tiltalt for bl.a. overtrædelse af anparts- og aktieselskabslovens bestemmelser om forbud mod selvfinansiering i forbindelse med opkøb og videresalg af en række overskudsselskaber, begærede T2's advokat sagen forelagt for EF-domstolen med henblik på en præjudiciel afgørelse om fortolkningen af artikel 23 i 2. selskabsdirektiv. Landsretten udtalte, at det afgørende måtte være, om der i opkøbs- eller salgsojeblikket af overskudsselskabet er ydet lån, stillet sikkerhed eller midler til rådighed til gennemførelse af handlen, og hvis det forholdt sig således, var der tale om dispositioner, der utvivlsomt er omfattet af kerneområdet af artikel 23, stk. 1, i 2. selskabsdirektiv. Da tiltalen efter landsrettens opfattelse alene lagde op til en pådømmelse af de handlinger og transaktioner, der var foretaget i umiddelbar tilknytning til den enkelte handel, var der ikke grundlag for at forelægge spørgsmålet for EF-domstolen. Landsretten tog derfor ikke begæringen til følge.

Vestre Landsrets kendelse:

Retsplejeloven indeholder ikke nogen tidsmæssig begrænsning i relation til tiltaltes mulighed for at anmode retten om at forelægge nogle spørgsmål for EF-domstolen. Der kan derfor ikke gives anklagemyndigheden medhold i påstanden om afvisning.

Aktieselskabslovens § 115, stk. 2, er stort set en ordret gengivelse af artikel 23, stk. 1, i 2. selskabsdirektiv (direktiv 77/91/EØF). Det fremgår endvidere af bemærkningerne til forslag om ændringer i aktieselskabsloven (Folketingstidende 1981/82 (2. samling), tillæg A, spalte 2884), at formuleringen af § 115, stk. 2, blev ændret for at tilvejebringe overensstemmelse med den nævnte direktivbestemmelse. Selv om der er tale om et minimumsdirektiv, lægger landsretten derfor til grund, at bestemmelserne om forbud mod selvfinansiering i selskabslovene skal læses og fortolkes i overensstemmelse med EU-retten.

Ved en sammenligning af den danske udgave af artikel 23, stk. 1, med f.eks. den tyske, engelske, franske og svenske udgave synes der at være overensstemmelse i formuleringerne af forbudet mod: »at yde lån eller stille sikkerhed med henblik på tredjemands erhvervelse af (selskabets) aktier«. Derimod synes der ved ordene: »stille midler til rådighed« i den danske udgave at være valgt en anden formulering end i de øvrige landes sprogudgaver, der vel nærmest kan oversættes til et forbud mod at yde forskud.

I begæringen om forelæggelse for EF-domstolen har forsvareren bl.a. anført følgende på side 8:

»En umiddelbar sproglig sammenligning af forskellige oversættelser viser således, at det danske udtryk »stille midler til rådighed« afviger væsentligt fra øvrige officielle oversættelser.

Det danske udtryk omfatter sprogligt enhver disposition der indebærer, at et selskabs midler indgår i finansieringen af købet af det pågældende selskab, også selvom der er tale om dispositioner der gennemføres efter en overdragelse, og også selvom der er tale om lovlige selskabsretlige dispositioner som udbytteudlodning eller lovlige koncernlån.«

Landsretten kan tiltræde, at der ville være tale om en meget vidtgående fortolkning af forbudet mod selvfinansiering, hvis dette skulle udstrækkes til at omfatte enhver efterfølgende disposition. Efter landsrettens vurdering må det afgørende være, om der i opkøbs- eller salgsøjeblikket af overskudsselskabet er ydet lån, stillet sikkerhed eller midler til rådighed til gennemførelse af handlen. Såfremt det kan lægges til grund, at det forholder sig således, er det landsrettens opfattelse, at der er tale om dispositioner, der utvivlsomt er omfattet af kerneområdet af artikel 23, stk. 1, i 2. selskabsdirektiv.

Ved vurderingen af begæringen må der derfor tages udgangspunkt i det bevistema, der er forelagt landsretten.

I anklageskriftet er der i relation til forbudet mod selvfinansiering i forhold I om købsituationen benyttet følgende formulering:

»... således at de ved opkøbene uberettiget benyttede de opkøbte overskudsselskabers midler, der blev stillet til rådighed eller sikkerhed i forbindelse med erhvervelsen.«,

og der er om salgssituationen benyttet følgende formulering:

»... og således at de ved videresalg tilsvarende disponerede sådan eller medvirkede til, at de solgte overskudsselskabers midler blev stillet til rådighed for køberen eller af køberen blev stillet som sikkerhed i forbindelse med salget«.

I forhold III - der bl.a. vedrører skyldnersvig - er der om forbudet mod selvfinansiering benyttet følgende formulering:

»... således at de opkøbte overskudsselskabers midler blev anvendt eller stillet som sikkerhed i forbindelse med opkøbene og salgene, således som dette nærmere er beskrevet foran under I...«.

Efter landsrettens vurdering indeholder denne formulering ikke andet og mere, end der allerede er nævnt under forhold I.

I forhold III er der videre om udlodningen benyttet følgende formulering:

»... herunder ved udlodning af overskudsselskabernes midler i strid med selskabslovens bestemmelser herom ...«.

Landsretten lægger til grund, at der ikke herved sigtes til selskabslovens bestemmelser om ulovlig selvfinansiering.

Med udgangspunkt i de nævnte passager i anklageskriftet er det landsrettens vurdering, at der i tiltalen alene lægges op til en pådømmelse af de handlinger og transaktioner, der er foretaget i umiddelbar tilknytning til den enkelte handel. En sådan begrænsning er også bedst stemmende med formuleringen i sidste led af aktieselskabslovens § 115, stk. 2, hvor der henvises til de dispositioner, der foretages: »... i forbindelse med sådan erhvervelse«.

At det er situationen i umiddelbar tilknytning til det enkelte salg og det enkelte køb, der er bevistemaet, er endvidere præciseret af anklagemyndigheden i forbindelse med proceduren om en mulig forelæggelse for EF-domstolen.

Landsretten finder på denne baggrund ikke grundlag for at forelægge EF-domstolen spørgsmål om fortolkning af artikel 23, stk. 1, i 2. selskabsdirektiv. Det bemærkes i den forbindelse, at landsretten har lagt til grund, at der ikke består nogen rimelig tvivl om det førømtalte kerneområde for forbudet mod selvfinansiering i 2. selskabsdirektiv.

Da tiltalen i forhold II ikke i væsentlig grad adskiller sig fra tiltalen i forhold I og III, finder landsretten heller ikke i denne relation grundlag for at forelægge sagen for EF-domstolen.

Selskabsloven med kommentarer, 3. udgave, 2018, side 861:

"Det skal i relation til ordlyden af den oprindelige direktivbestemmelse nævnes, at på flere sprog var "stille midler til rådighed" anført som "yde forskud". Det må antages, at det danske begreb "stille midler til rådighed" formentlig er noget bredere end begrebet "yde forskud". Lovbestemmelsen kunne dog ikke fortolkes ud fra "yde forskud", da der dels skulle tages udgangspunkt i den officielle oversættelse af direktivet, dels fordi, der ikke var noget, som hindrede medlemslandene i en mere vidtgående regulering end kravet i direktivet."

Den juridiske vejledning 2021-1, afsnit C. B. 3.5.3.3.

Lovens baggrund, formål og historik

I september 2012 vedtog Folketinget, at aktionærlån fremover skal beskattes. Det skyldtes, at der i årene forud for 2012 havde været en stigende tendens til, at aktionærer brugte aktionærlån som et skattefrit alternativ til løn eller udbytte.

Regel

Hvis et selskab direkte eller indirekte yder lån til en fysisk person, behandles lånet efter skattelovgivningens almindelige regler om hævninger uden tilbagebetalingspligt. Se LL § 16 E, stk. 1.

Sikkerhedsstillelser og midler, der stilles til rådighed

Reglen gælder ikke kun lån, men også sikkerhedsstillelser og midler, der stilles til rådighed. Se LL § 16 E, stk. 1, sidste pkt. I det følgende omtales lån, sikkerhedsstillelser og midler, der stilles til rådighed, under samlebetegnelsen lån.

Midler, der stilles til rådighed, er omfattet af § 16 E, hvis der er tale om lån til eje, således at låntageren ikke har en tilbageleveringspligt.

Bestemmelsen omfatter også lån, der ikke er ydet direkte til en aktionær

Reglen finder også anvendelse på lån, der fx opstår ved, at selskabet overtager en fordring mod en aktionær, køber et pantebrev udstedt af en aktionær eller låner til nærtstående personer, fx ægtefæller eller børn.

Reglen finder således også anvendelse, hvis aktionærens moderselskab overtager sit datterselskabs fordring på aktionæren.

Indirekte lån

Der er tale om et indirekte lån, hvis fx et dansk selskab yder et lån til et udenlandsk selskab, som videreudlåner beløbet til en udenlandsk aktionær, der behersker det danske selskab eller eventuelt begge selskaber. Se L199, bilag 14.

Hævning uden tilbagebetalingspligt

At et aktionærlån skattemæssigt behandles efter skattelovgivningens regler om hævnings uden tilbagebetalingspligt betyder, at et lån omfattet af LL § 16 E ikke er et lån skattemæssigt. Lånet skal i stedet behandles som en overførsel af værdier fra selskabet til personen. I praksis betyder det, at lånet beskattes som løn eller udbytte. Den hidtidige praksis om løn eller udbytte finder derfor anvendelse også efter indførelsen af § 16 E.

Virkningstidspunkt

Reglen har virkning for lån, der ydes, for sikkerheder, der stilles, og for midler, der stilles til rådighed, fra og med den 14. august 2012. Se lov nr. 926 af 18/09/2012, § 5, stk. 5.

Betingelser

Der er følgende betingelser for, at reglen gælder:

1. Lånet skal ydes af et selskab mv., der er omfattet af SEL § 1, stk. 1, nr. 1 eller 2, og tilsvarende selskaber mv. hjemmehørende i udlandet og
2. Personen, der modtager lånet, og det långivende selskab skal have en forbindelse omfattet af LL § 2.

Ad. 2.

En person og et selskab har en forbindelse omfattet af LL § 2, når personen alene eller sammen med sine nærtstående eller efter aftale med andre aktionærer har bestemmende indflydelse på selskabet i kraft af ejerskab eller rådighed over stemmerettigheder. Se nærmere LL § 2, stk. 2.

Bemærk

Reglen gælder ikke lån til selskaber.

Indkomst i skattemæssigt transparente partnerselskaber skal dog beskattes hos deltagerne. Lån til et partnerselskab skal således skattemæssigt henføres til deltagerne i forhold til deres ejerandel i partnerselskabet. Beskatningen vil dermed afhænge af, om en eller flere af disse efter reglerne i LL § 2 skal anses for at have bestemmende indflydelse i aktieselskabet. Hvis deltagerne f.eks. som led i deres deltagelse i partnerselskabet sammen med de øvrige deltagere har en aftale om udøvelse af fælles bestemmende indflydelse i aktieselskabet, vil alle deltagerne være skattepligtige af deres andel af lånet. Se L199, bilag 16.

Undtagelser

1. Lån, der ydes som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition
2. Sædvanlige lån fra pengeinstitutter eller
3. Lån til selvfinansiering som nævnt i selskabslovens § 206, stk. 2.

Ad. 1

Det vil fx være lån, der opstår som led i aktionærens almindelige samhandel med selskabet på sædvanlige kreditvilkår. Skattestyrelsen vil derfor som udgangspunkt ikke beskatte lån, der ydes som led i en disposition med f.eks. selskabets eneaktionær, hvis selskabet allerede løbende yder lån som led i tilsvarende dispositioner på tilsvarende vilkår med uafhængige tredjemænd.

Skattestyrelsen vil dog efter en konkret vurdering kunne nå frem til, at lånet alligevel skal beskattes. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis omfanget af dispositionerne med uafhængige tredjemænd er så ringe, at de ikke kan tillægges betydning.

Hvis der omvendt er tale om en enkeltstående disposition, som selskabet ikke tidligere har gennemført med uafhængige tredjemænd, må der foretages en konkret vurdering af, om selskabet ville foretage tilsvarende transaktioner med uafhængige tredjemænd.

Hvis et selskab f.eks. sælger en fast ejendom til selskabets hovedaktionær og i den forbindelse yder lån via et sælgerpantebrev, er det ikke en betingelse at selskabet også har solgt fast ejendom til en eller flere uafhængige tredjemænd. Derimod er det en betingelse, at det er sædvanligt med sælgerpantebreve ved den konkrete type handler, at salget må antages at være i selskabets interesse, at det må anses for dokumenteret at et tilsvarende sælgerpantebrev ville indgå i en tilsvarende handel med en uafhængig tredjemand, at selskabet ville indgå tilsvarende handler med en uafhængig tredjemand og at der i givet fald er optaget maksimal ekstern finansiering (realkreditlån eller lignende). Om dette er tilfældet må bero på en konkret vurdering.

Er der tale om, at selskabet sælger driftsaktiver eller omsætningsaktiver til hovedaktionæren mv. og samtidig helt eller delvis låner hovedaktionæren mv. til købet, vil lånet blive beskattet, medmindre selskabet sædvanligvis har tilsvarende transaktioner med uafhængige tredjemænd.

Hverken selskabers formueforhold og forrentningsmuligheder eller låntagers privatøkonomiske forhold er afgørende for, hvorvidt en disposition kan anses for at være en sædvanlig, forretningsmæssig disposition.

Udstedelse af aktier, hvor aktiekapitalen kun er delvist indbetalt, er ikke omfattet af reglerne om beskatning af aktionærlån, hvis den konkrete aktieudstedelse i øvrigt sker på sædvanlige vilkår. Se L199, bilag 13.

Et lån er ikke sædvanligt, blot fordi det f.eks. er bogført på mellemregningskontoen. Der skal foretages en konkret vurdering af hvert enkelt lån. Se L199, bilag 11 og 14.

Lån uden modydelse, dvs. egentlige lån m.m., er kun undtaget fra beskatning efter § 16 E, hvis de er sædvanlige lån ydet fra et pengeinstitut. Det skyldes, at egentlige udlån ikke er omfattet af undtagelsen i § 16 E, 2. pkt., 1. led, om lån, der ydes "som led" i en sædvanlig forretningsmæssig disposition. Se fx SKM2014. 15. SR.

Ad. 2

En aktionær med en bestemmende aktiepost i et pengeinstitut kan derfor optage et sædvanligt banklån i dette pengeinstitut. Lån fra realkreditinstitutter, der finansieres ved salg af obligationer, må anses at være led i en forretningsmæssig disposition.

Beskatning

Lånet beskattes som løn eller udbytte.

Den hidtidige praksis om løn eller udbytte finder derfor anvendelse også efter indførelsen af § 16 E.

Bemærk

Reglen i LL § 16 E er ikke en hjemmel til beskatning af lån. Reglen fastslår blot, at lån betragtes som en hævning uden tilbagebetalingspligt. Det betyder, at lån ikke skattemæssigt behandles som lån, men derimod behandles efter de almindelige regler om overførsel af værdier fra selskabet til personen.

Det betyder også, at f.eks. reglerne om indeholdelse af A-skat eller udbytteskat og om indberetning til Skattestyrelsen om udbetaling og vedtagelse af løn og udbytte, gælder.

Det skattepligtige beløb af en stillet sikkerhed er sikkerhedens pålydende beløb. Beskatningen af aktionæren og et eventuelt fradrag hos selskabet skal ske allerede ved garantiens påtagelse. Der skal ikke fikseres en garantiprovision hos selskabet. Det regreskrav, som selskabet ved indfrielse af f.eks. kautionen får mod aktionæren, anses ikke for en fordring mod aktionæren i skattemæssig forstand, idet beløbet skal anses for beskattet efter LL § 16 E, stk. 1. Opfyldelse af regreskravet vil derfor være omfattet af fritagelsen for beskatning i LL § 16 E, stk. 2. Se L199, bilag 11. (....)

Eksempler på anvendelsesområdet for LL § 16 E

(...) Lån til hovedaktionærens nærtstående

En låntager, som ikke selv har bestemmende indflydelse i selskabet, men er nærtstående - fx ægtefælle - til en aktionær med bestemmende indflydelse, omfattes i kraft af henvisningen til LL § 2 også af LL § 16 E.

Hvis en sådan låntager hverken er aktionær eller ansat i selskabet, kan vedkommende ikke beskattes af maskeret udbytte eller løn. En hævning uden tilbagebetalingspligt til en sådan person kan efter praksis anses for at have passeret den nærtstående aktionær med bestemmende indflydelse. I en sådan situation vil der skulle ske beskatning hos aktionæren af udbytte eller løn.

Mellem ægtefæller vil der ikke skulle ske yderligere beskatning, men i andre tilfælde vil det afhængigt af relationen mellem parterne kunne forekomme, at også låntageren bliver skattepligtig, som hvis låntageren havde modtaget et beløb uden tilbagebetalingspligt fra selskabet.

Lån til nærtstående, der ejer aktier

Det er Skattestyrelsens opfattelse, at beskatning kun finder sted i de tilfælde, hvor der mellem långiver og låntager er en forbindelse, der er omfattet af LL § 2. Dette er fx tilfældet, hvor låntager alene, sammen

med sine nærtstående eller sammen med andre aktionærer, med hvem låntager har en aftale om udøvelse af fælles bestemmende indflydelse, direkte eller indirekte ejer mere end 50 pct. af aktiekapitalen eller råder over mere end 50 pct. af stemmerne i det långivende selskab.

Det er derfor Skattestyrelsens opfattelse, at en låntager, som ejer aktier, men dog ikke nok til selv at kunne udøve bestemmende indflydelse, er omfattet af LL § 16 E, forudsat at han er nærtstående til en aktionær, der har bestemmende indflydelse, eller at vedkommende har en aftale med andre aktionærer om udøvelse af fælles bestemmende indflydelse. Dette fremgår af ovenstående eksempel taget fra forarbejderne, hvor det bemærkes, at bestemmelsen omfatter tilfælde, hvor låntageren alene eller sammen med nærtstående udøver bestemmende indflydelse.

Lån til nærtstående, der ikke ejer aktier

Den låntager, der slet ikke ejer aktier, vil således ikke kunne blive omfattet af LL § 16 E, selv om han er nærtstående til en, der udøver bestemmende indflydelse. Det fremgår også af de specielle bemærkninger, at "hvis en sådan låntager hverken er aktionær eller ansat i selskabet, kan vedkommende ikke beskattes af maskeret udbytte eller løn".

Selskabets lån til hovedaktionæren (med bestemmende indflydelse)'s nærtstående, fx forældre, ægtefæller og børn, som ikke selv ejer aktier i selskabet, må anses for et indirekte lån til hovedaktionæren med den følge, at denne skal beskattes.

Se hertil SKM2018. 556. LSR, SKM2019. 377. ØLR og SKM2020. 184. BR, hvor selskabets lån til hovedaktionærens nærtstående blev anset for et indirekte lån til hovedaktionæren og beskattet hos denne.

Når LL § 16 E ikke finder anvendelse i forhold til nærtstående, som ikke ejer aktier, kan et udlån til disse nærtstående ikke i relation til den nærtstående skatteretligt ændre karakter til en hævning uden tilbagebetalingsforpligtelse alene i kraft af udbetalingen. § 16 E vedrører således alene beskatning af aktionærer.

Såfremt det på grundlag af en konkret bevismæssig vurdering af, om lånet er ydet med tilbagebetalingsforpligtelse, kan anses for dokumenteret, at den nærtstående er retligt forpligtet til at tilbagebetale beløbet, kan udbetalingen ikke anses for en gave. I en sådan situation vil det alene komme på tale at beskatte hovedaktionæren af maskeret udlodning eller løn, jf. det ovenfor anførte om beskatning af hovedaktionæren ved udlån til nærtstående.

Må det derimod lægges til grund, at den nærtstående ikke er retligt forpligtet til at betale beløbet tilbage, og at der følgelig er tale om en gave, vil den pågældende være afgiftspligtig af gaven (ægtefæller undtaget). I en sådan situation kan hovedaktionæren - forudsat at han er bekendt med dispositionen - også beskattes af maskeret udlodning eller løn, da gaven må anses for at have passeret hovedaktionærens økonomi. (...)